

Oan: de Stichting FrieslandWonderland,
ornearre foar de hearen J. Wagenaar en B. Folkertsma
Adres: Boterstraat 9
8501 BS De Jouwer

180131

Drachten, 31 jannewaris 2018

Achte Wagenaar en Folkertsma,

Yn *Op 'e Skille* fan 24 jannewaris 2018 stie in artikel oer jimme stifting en de *Canon van de Friese dorpen & steden*. In treflik inisjatyf om de skiednis en it kultureel erfgoed fan it eigen gea (doarp of stêd mei omkriten) foar it fuotljocht te bringen en digitaal beskikber te stellen foar elts dy't dêr niget oan hat.

As *Feriening Frysk Underwiis* (FFU) hawwe wy ús nei it útkommen fan de *Canon van Nederland* tige ynspand foar *De kanon fan de skiednis fan Fryslân* (2008). In kanon dy't net beheind bliuwe moast ta de eigen regio, mar – wêr't soks nedich en winsklik wêze soe – ynbêde yn nasjonale en ynternasjonale konteksten om de eigen skaaimerken fan it Frysk skiednisûnderwiis better ta har rjocht komme te litten (sjoch ek de 'Ynlieding', s. 9-15). De skiednis giet ommers benammen ek troch it eigen gea, troch eigen doarp & stêd.

Soks wie tige needsaaklik om't it Nederlânske skiednisûnderwiis – ek yn Fryslân – hiel lang om reden fan nasjonale 'ienheid' beheind bleau ta de skiednis fan Hollân, sûnder acht te slaan op alle 'ferskaat' yn de rest fan Nederlân. De kommisje *Kanon fan Fryslân* ornearre fierder dat de kanon ek brûkber wêze moast yn it basisûnderwiis en de ûnderbou fan it fuortset ûnderwiis. Foar bern/learlingen kin de 'skiednis tichteby' harren motivaasje foar it eigene fersterkje, in substansjele bydrage leverje oan harren identiteitsfoarming en ta in better begryp fan de eigen omjouwing liede. Neffens ús binne de teksten yn jimme *Canon* lykwols ynearsten bedoeld foar *folwoeksenen* en soe it sadwaande de muoite wurdich wêze en besjoch ris oft se ek foar it Fryske (meartalige) ûnderwiis geskikt makke wurde kinne.

Yn tsjinstelling ta de Fryske kanon is it Frysk yn de *dorpskanon* gjin earste taal. Sa binne bygelyks alle Achlumer finsters yn it Hollânsk mei allinnich it folksliet yn it Frysk. It Frysk is neffens ús lykwols benammen yn de doarpen in yntegraal en wêzentlik skaaimerke fan de eigen skiednis. Wêrom soe men dan yn en by de oerdracht fan it erfgoed fan de Fryske doarpen de *taal* fan de minsken weilitte en it meast eigene en histoaryske fan Fryslân, net in folweardich plak jaan? Taalhelp dêrby is wol te finen en dêr wolle wy as *FFU* likegoed ús bêst foar dwaan.

Ien en oar bringt ús ta de neikomende fragen en oerwagings:

1. Is der al oer neitocht om de *Canon van de Friese dorpen & steden* (ek) yn it Frysk út te bringen?
2. Yn it oanhelle *Skille*-artikel wurdt mei rjocht ornearre dat de *Canon* in ideaal middel is om bern wat oer harren eigen omkriten by te bringen. Neffens ús soe dêr net te lang mei wachte wurde moatte en dêrby soenen Fryske taalige bern de skiednis fan it eigen gea yn de eigen taal lêze kinne moatte.

3. De provinsje Fryslân subsidiearret – almeast fia de Afûk – it beskikber stellen fan lesmateriaal yn it Frysk foar it ûnderwiis. It is ús net bekend oft jimme stifting dêr kontakt oer socht hat mei provinsje en/of de Afûk. It soe neffens ús in goed ding wêze dat de doarps- en stêdekanons – lykas dat dien is mei de Fryske kanon – yn it Fryske ûnderwiisbelied in plak krije.

Graach jimme reaksje.

Mei achtinge en freonlike groetnisse,
foar it *FFU*-bestjoer,

drs. Th. Dykstra, *foarsitter*
drs. S.T. Hiemstra, *skriuwer*